

جفت ساختاری است که در دوران بارداری در داخل رحم ایجاد می شود، اکسیژن و تغذیه را برای جنین فراهم می کند. جفت از طریق بند ناف به جنین متصل می شود. در بیشتر بارداری ها، جفت در قسمت بالایی یا کناری رحم قرار دارد. جفت سرراهی هنگامی اتفاق می افتد که جفت به طور نسبی یا کاملاً دهانه رحم مادر را بپوشاند. جفت سرراهی می تواند باعث خونریزی شدید در دوران بارداری و زایمان شود. جفت سرراهی در حدود ۱ مورد از هر ۲۰۰ حاملگی اتفاق می افتد.

علائم جفت سرراهی:

علامت اصلی خونریزی ناگهانی از واژن است، اما اگر هر یک از علائم زیر مشاهده شود، مادر باید فوراً به پزشک مراجعه کند:

- گرفتگی یا درد شدید
- خونریزی که شروع می شود، متوقف می شود و دوباره روزها یا هفته های بعد شروع می شود
- خونریزی بعد از مقاربت
- خونریزی در نیمه دوم بارداری

عوامل خطر برای ایجاد جفت سرراهی

- موقعیت غیرمعمول کودک: بریچ یا عرضی
- جراحی های قبلی که شامل رحم است: زایمان سزارین، جراحی برای برداشتن فیبروم رحم، کورتاژ
- دوقلوئی یا چندقلوئی
- سابقه سقط
- جفت بزرگ
- رحم غیرطبیعی
- سابقه زایمان
- سابقه جفت سرراهی در بارداری های قبل
- سن بیشتر از ۳۵ سال
- سیگار کشیدن

تشخیص جفت سرراهی:

معمولاً جفت سرراهی در طی سونوگرافی ۲۰ هفته مشخص می شود. این تشخیص لزوماً جای نگرانی ندارد، زیرا جفت در اوایل بارداری در رحم پایین تر است.

جفت معمولاً خود را اصلاح می کند و تنها ۱۰ درصد موارد به جفت سر راهی کامل تبدیل می شوند.

در صورت خونریزی در نیمه دوم بارداری پزشکان با استفاده از یکی از این روش های ترجیحی زیر وضعیت جفت را بررسی می کنند:

- سونوگرافی واژینال: پزشک یک پروب را در داخل واژن قرار می دهد تا داخل کانال واژن و دهانه رحم را بررسی کند. این روش ترجیحی و دقیق برای تشخیص جفت سر راهی است.
- سونوگرافی شکمی
- MRI

انواع جفت سر راهی

چهار نوع جفت سر راهی وجود دارد. هر کدام از انواع جفت سر راهی از نظر نوع زایمان و درمان متفاوت هستند.

- جفت سر راهی جزئی
جفت فقط بخشی از دهانه رحم را می پوشاند. زایمان طبیعی هنوز امکان پذیر است.
- جفت سر راهی low lying
این نوع از اوایل تا اواسط بارداری مشاهده می شود. جفت در لبه گردن رحم قرار گرفته و احتمال زایمان واژینال زیاد است.
- جفت سر راهی حاشیه ای یا مارژینال
جفت در پایین رحم شروع به رشد می کند. جفت به طور معمول به دهانه رحم فشار می آورد اما آن را نمی پوشاند. از آنجا که جفت در دهانه داخلی دهانه رحم قرار دارد، هرگونه همپوشانی در حین زایمان می تواند باعث خونریزی شود. با این حال، زایمان از طریق واژن به طور معمول بی خطر است.
- جفت سر راهی عمده یا کامل

این جدی ترین نوع جفت سر راهی است. جفت کل دهانه رحم را پوشش می دهد. معمولاً زایمان سزارین توصیه می شود و در موارد شدید، ممکن است مادر مجبور به زایمان زودرس شود.

در تمام انواع مختلف فوق، در صورت خونریزی شدید یا غیرقابل کنترل ممکن است برای محافظت از مادر و جنین نیاز به زایمان اورژانسی سزارین باشد.

درمان جفت سرراهی

پزشکان بر اساس موارد زیر در مورد نحوه درمان جفت سرراهی تصمیم می گیرند:

- مقدار خونریزی
- ماه بارداری
- سلامتی جنین
- موقعیت جفت و جنین

میزان خونریزی در هنگام تصمیم گیری در مورد چگونگی درمان، دغدغه اصلی پزشک است.

- خونریزی کم:

در موارد جفت سرراهی با حداقل خونریزی یا بدون خونریزی، پزشک احتمالاً استراحت در بستر را پیشنهاد می کند. این بدان معنی است که مادر تا جای ممکن در رختخواب استراحت کند، و فقط در صورت لزوم بایستد یا بنشیند. همچنین از مادر خواسته می شود که از رابطه جنسی و همچنین ورزش جلوگیری کند و در صورت خونریزی فوراً به پزشک مراجعه کند.

- خونریزی شدید:

موارد خونریزی شدید ممکن است به بستری در بیمارستان نیاز داشته باشد. بسته به میزان خون از دست رفته، ممکن است به تزریق خون نیاز باشد. همچنین ممکن است برای جلوگیری از زایمان زودرس نیاز به مصرف دارو باشد.

در صورت خونریزی شدید، پزشک توصیه می کند به محض ایمن بودن زایمان - ترجیحاً بعد از ۳۶ هفته - عمل جراحی سزارین انجام شود.

- خونریزی غیرقابل کنترل:

در صورت خونریزی کنترل نشده، باید زایمان سزارین اورژانسی انجام شود.

عوارض جفت سرراهی

در حین زایمان، دهانه رحم باز می شود تا جنین بتواند به داخل کانال واژن حرکت کند. اگر جفت در جلوی دهانه رحم باشد، با باز شدن دهانه رحم شروع به جدا شدن می کند و باعث خونریزی داخلی می شود.

این امر حتی در صورت نارس بودن نوزاد می تواند عمل جراحی اورژانسی را ضروری کند، زیرا اگر اقدامی انجام نشود ممکن است مادر در اثر خونریزی از بین برود. زایمان واژینال خطرات زیادی را برای مادر ایجاد می کند و ممکن است در حین زایمان، یا چند ساعت اول پس از زایمان دچار خونریزی شدید شود.

منابع:

[/https://www.babycenter.com](https://www.babycenter.com)

[/https://www.marchofdimes.org](https://www.marchofdimes.org)

[/https://www.healthline.com](https://www.healthline.com)

